

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag

13 september 2004

Ons kenmerk

PO/KB/2004/36280

Onderwerp

medezeggenschap primair onderwijs

Bijlage(n)

'Focus op versterking': advies expertgroep
medezeggenschap PO

1. Aanleiding

In het Algemeen Overleg van 12 februari j.l. over de 'uitwerkingsnotitie lumpsum in het primair onderwijs' heb ik toegezegd met een richtinggevend standpunt te komen over de medezeggenschap in het primair onderwijs. Met deze brief kom ik deze toezegging na.

In mijn brief van 2 juli j.l. (kenmerk AP/A&A/2004/31848) heb ik u aangegeven dat ter voorbereiding van mijn beleidsstandpunt een groep van deskundigen op het gebied van medezeggenschap in het onderwijs (op persoonlijke titel) is ingesteld. Deze expertgroep had als opdracht te komen met een, op hoofdlijnen onderbouwd ontwerp van een toekomstig wettelijk kader voor de medezeggenschap in het primair onderwijs. Dit diende te worden voorafgegaan door analyse van de expertgroep van de langlopende en complexe discussie over dit onderwerp. Een discussie die al geruime tijd loopt en gekenmerkt wordt door uiteenlopende opvattingen en wensen van de diverse direct belanghebbende partijen. Op basis van de genoemde analyse is de expertgroep gevraagd concrete voorstellen te doen voor de toekomstige inrichting van de medezeggenschap waarbij op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de belangen van alle bij de medezeggenschap betrokken partijen: ouders, onderwijspersoneel, schoolmanagers en bestuurders. Een voorstel dat als basis kan dienen om de jarenlange discussie die dit dossier kenmerkt tot een oplossing te brengen.

In juni 2004 heeft de expertgroep Medezeggenschap PO het gevraagde advies (*Focus op versterking*) uitgebracht. U treft dit advies hierbij aan. Zoals in de genoemde brief van 2 juli j.l. is vermeld, heb ik vervolgens met de betrokken organisaties in het primair onderwijs overleg gevoerd. Dit overleg over de hoofdlijnen van de toekomstige inrichting van de medezeggenschap in het PO is gevoerd aan de hand van dit advies en eind augustus afgerond.

Mede op basis van de inbreng van de diverse partijen in dit overleg is mijn onderstaand beleidsstandpunt tot stand gekomen. Het waardevolle advies van de expertgroep heeft daarbij een belangrijke rol gespeeld. Dit is ook de reden dat mijn standpunt is verwoord in de vorm van een beleidsreactie op dit advies.

Deze brief is als volgt opgebouwd. Allereerst wordt kort ingegaan op het advies van de expertgroep en de oordelen van de betrokken partijen over de inhoud van dit advies. Vervolgens schets ik de uitgangspunten die wat mij betreft leidend zijn bij de inrichting van de medezeggenschap in het primair onderwijs. Hierbij staat de onlangs in Koers PO neergelegde besturingsfilosofie centraal. Dit leidt tot een beleidsreactie waarbij het advies en de oordelen van de partijen zijn gerelateerd aan deze uitgangspunten.

Daarna wordt ingegaan op de beleidsrichting die mijn voor ogen staat voor het voortgezet onderwijs. Tot slot wordt ingegaan op het vervolgtraject wat mij voor ogen staat bij de verdere uitwerking van de in de reactie voorgestelde beleidsrichting.

2. *Advies 'Focus op versterking'*

In het rapport wordt de complexe discussie over medezeggenschap in het PO helder geanalyseerd. Vanuit deze analyse komt de expertgroep tot een concreet en goed gefundeerd voorstel voor een nieuwe wettelijke regeling van de medezeggenschap in het PO met de werktitel *Wet medezeggenschap scholen (WMS)*¹. De kern van het advies staat beschreven in hoofdstuk 5: *Versterking medezeggenschap in het primair onderwijs*. Hierin beargumenteert de expertgroep dat er voldoende redenen zijn voor het primair onderwijs uit te blijven gaan van een regeling van de medezeggenschap die afwijkt van wat in andere (maatschappelijke) sectoren gebruikelijk is. Normalisatie in termen van het van toepassing verklaren van de Wet op de ondernemingsraden (WOR), al dan niet in de vorm van een keuzemogelijkheid, wordt afgewezen.

Hiervoor geldt onder andere een bestuurlijk argument, namelijk dat de bestuurlijke inrichting van het primair onderwijs, gekenmerkt door honderden bestuurlijke éénpitters en dus 'kleine' werkgevers, bij toepassing van de WOR leidt tot medezeggenschapsvormen die een afgeleide zijn van deze wet en ten opzichte van het de huidige WMO de facto leiden tot een verzwakking van de medezeggenschapsposities. Daarnaast constateert de expertgroep dat toepassing van de WOR leidt tot scheiding in zowel de organisatie van de medezeggenschap tussen ouders en personeel, als in de toewijzing van medezeggenschapsbevoegdheden. Een dergelijke waterscheiding over de volle breedte van de medezeggenschap, dus zowel inhoud als qua vorm, wordt niet gewenst geacht. Vanwege de relatief zware pedagogische functie van het primair onderwijs, waarbij ouders de opvoeding en vorming van hun jonge kinderen voor een belangrijk deel van de dag toevertrouwen aan de school, stelt de expertgroep voor om voor het primair onderwijs uit te blijven gaan van het beginsel van gezamenlijk door ouders en personeel gedragen medezeggenschap. Dit beginsel dient het uitgangspunt te vormen van een nieuwe wettelijke regeling: de WMS.

In paragraaf 5.3 van het advies schetst de expertgroep de elementen die naar haar mening moeten worden meegenomen in een nieuwe WMS. Kort aangegeven zijn dat:

- a) Borging van het basisbeginsel van de gezamenlijke medezeggenschap voor personeel en ouders, wat betekent dat de medezeggenschapsraad (MR) en gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) blijft bestaan uit een personeels- en oudergeleding. De

¹ In deze brief staat *Wet medezeggenschap scholen (WMS)* als aanduiding voor een vernieuwing van de huidige *Wet medezeggenschap onderwijs 1992 (WMO)*.

instemmings- en adviesrechten voor de raad als geheel en de geledingen afzonderlijk, worden gehandhaafd conform de huidige WMO (met uitzondering van het volgende punt b). In een later stadium kunnen aanpassingen op de bestaande bevoegdheden worden gerealiseerd.

- b) Wat betreft arbeidsvoorwaardelijke aangelegenheden komt er eigenstandige medezeggenschap alleen voor het personeel, zonder adviesrecht van de oudergeleding. (onderwerpen uit artikel 8 c t/m i WMO en uit artikel 27 WOR). Naar analogie krijgt de oudergeleding eigenstandige medezeggenschap over hoogte en besteding van de vrijwillige ouderbijdrage (art. 9 b WMO).
- c) Meer flexibiliteit en variëteit in organisatorische vormgeving van de medezeggenschap. Vertrekpunt is dat er per school één MR en per bestuur met meer scholen één GMR is, die paritair worden samengesteld uit ouders en personeel. Inrichtingsvrijheid is er echter om:
- MR-en in te stellen op locatieniveau (bijvoorbeeld bij een school die over verschillende locaties is gehuisvest);
 - aan de GMR voorstellen te doen voor een passende verdeling van medezeggenschap over de verschillende medezeggenschapsorganen en dat de GMR hierover instemmingsrecht uitoefent;
 - commissies of onderdeelcommissies in te stellen voor onderwerpen;
 - aantallen leden van de raden te bepalen;
 - GMR op "clusterniveau" in te richten voor onderwerpen.

Bij de keuze voor arrangementen die het gevolg kunnen zijn van deze vrijheid, krijgt de GMR instemmingsrecht. Bovenbestuurlijk kan een platform ingesteld worden of een echte bovenbestuurlijke medezeggenschapsraad als alle schoolbesturen en 2/3 van de betrokken GMR-en daarmee instemmen. Voor de Centrale Dienst geldt de WOR.

- d) Versterking van de medezeggenschap door:
- betere informatieverstrekking door het bevoegd gezag aan de geledingen in de (G)MR;
 - betere verantwoording door de geledingen in de (G)MR naar hun achterbannen;
 - betere facilitering van ouderleden in medezeggenschapsorganen;
 - faciliteitenregeling WOR toepassen voor de personeelsleden in medezeggenschapsorganen;
 - één geschillencommissie voor het hele veld in stand gehouden door een stichting waarvan het bestuur is samengesteld uit vertegenwoordigers van besturen-, personeels- en ouderorganisaties;
 - mogelijkheid om uitspraken van de geschillencommissie voor te dragen voor vernietiging bij de rechter;
 - redelijkheidstoetsing invoeren bij adviesgeschillen conform WOR- criteria; ook voor instemmingsgeschillen aansluiten bij de WOR.

3. Reacties betrokken partijen op het advies

Zonder uitzondering bestaat bij de vertegenwoordigers van ouders, personeel, bestuur en management waardering voor de heldere en toegankelijke wijze waarop de expertgroep de discussie van de afgelopen jaren heeft beschreven en geanalyseerd.

De *ouderorganisaties* (LOBO, NKO, Ouders&Coo, VOO) ondersteunen de richting die de expertgroep voorstelt. Zij achten het cruciaal dat de expertgroep is uitgegaan van één wettelijk kader (WMS), waarin het basisbeginsel van gezamenlijke medezeggenschap van ouders én personeel is verankerd. In

combinatie met in deze wet beschreven en vastgelegde medezeggenschapsbevoegdheden vormt dit een goede basis voor de waarborging van de medezeggenschapspositie van ouders. Bij enkele ouderorganisaties bestaan enige reserves ten opzichte van het apart beleggen van medezeggenschapsbevoegden inzake arbeidsvoorwaardelijke aangelegenheden bij het personeel. Voor zover deze aangelegenheden van invloed zijn op de inhoud en inrichting van het primaire onderwijsproces dienen de ouders over deze gevolgen via de medezeggenschap betrokken te zijn. Dit aspect dient meegenomen te worden in het verdere overleg over de uitwerking.

De *personeelsorganisaties* (AOB, CMHF en O-CNV) zijn van mening dat de door de expertgroep aangegeven richting een goede mogelijkheid biedt voor het PO om uit de huidige beleidsimpasse te komen. Het basisbeginsel van gezamenlijke medezeggenschap binnen één wettelijk kader wordt onderschreven. Dit in combinatie met de daarop gemaakte uitzondering voor wat betreft de scheiding van enkele bevoegdheden (arbeidsvoorwaarden voor personele geleiding en ouderbijdrage voor oudergeleding). Genoemde organisaties achten het advies een goede basis voor een gericht overleg over de verdere uitwerking.

De *organisaties voor bestuur en management* (AVS, Besturenraad, Bond KBO, Concent, VBS, VGS en VOS/ABB) hebben eveneens waardering voor het advies. Op zichzelf achten zij deze voorstellen een goede basis voor de verbetering van de huidige WMO. Dit met uitzondering van het voorstel om over te gaan tot instelling van één landelijke geschillencommissie voor de gehele sector. Het huidige functioneren van de per denominatie georganiseerde geschillenbeslechting geeft daarvoor geen aanleiding. Deze organisaties vinden echter een verdergaande vrijheid in de vormgeving en inrichting van de medezeggenschap gewenst. Daarbij bepleiten zij een introductie van de mogelijkheid voor besturen om (in overleg met betrokken medezeggenschapsgeledingen) te kunnen kiezen tussen de verbeterde WMO (WMS) of toepassing van de WOR (medezeggenschap personeel) in combinatie met de instelling van een schoolraad (medezeggenschap ouders). Laatstgenoemde organisaties vinden dat dit keuzemodel recht doet aan de besturingsfilosofie van 'Ruimte aan de school' en de vermaatschappelijking van het onderwijs.

Tot slot hebben alle organisaties gewezen op het belang van voldoende facilitering van de ouder- en personeelsgeledingen in de medezeggenschapsorganen.

4. *Uitgangspunten voor de beleidsreactie*

Ten behoeve van mijn standpuntbepaling heb ik het advies van de expertgroep en de reacties daarop afgezet tegen een aantal voor mij leidende overwegingen en uitgangspunten rond het dossier van medezeggenschap in het primair onderwijs. Daarbij gaat het om het volgende:

- In *Koers PO: Ruimte voor de school* (juni 2004) heeft het kabinet zijn visie neergelegd over de beleidskoers voor de komende jaren. Centraal hierin staat dat het kabinet scholen meer ruimte wil geven om zelf te kunnen beslissen over hoe het onderwijsproces op de school vorm en inhoud wordt gegeven. Eén van de (ordenende) taken die de overheid daarbij heeft, is te waarborgen dat de partijen die samen de school vormen (leerlingen, ouders, leerkrachten en schoolleiding) ten opzichte van elkaar en ten opzichte van het bestuur, op adequate wijze

invloed kunnen uitoefenen op de besluitvorming. Transparante informatievoorziening en heldere verantwoording zijn daarvan onmisbare elementen. Toegepast op de medezeggenschap komt dit er op neer dat de overheid in wetgeving waarborgt dát er medezeggenschap is, waarbij de bevoegdheden van degenen die medezeggenschap uitoefenen zijn zeker gesteld. Dit geldt ook voor de informatievoorziening en de wijze van verantwoording.

- Ten aanzien van hóe op het niveau van de school en het bestuur de medezeggenschap organisatorisch vorm krijgt, dient aan de betrokkenen zelf maximale flexibiliteit geboden te worden. Deze flexibiliteit biedt de mogelijkheid op school- en bestuursniveau in onderling overleg de medezeggenschap in te richten op een manier die het beste aansluit op wat men zelf wenselijk vindt.
- Verder dient de inhoud van de voorstellen rekening te houden met een aantal voor het primair onderwijs kenmerkende omstandigheden en ontwikkelingen zoals de grote betrokkenheid van veel ouders bij de school van hun kind; het belang dat veel ouders mede vanwege de rol die de school speelt in de opvoeding en vorming van jonge kinderen, hechten aan gezamenlijke medezeggenschap met het personeel² en de bestuurlijke inrichting van deze sector waarbij sprake is van veel kleine schoolbesturen.
- Tegelijkertijd dient ook recht te worden gedaan aan de ontwikkeling die veel scholen en schoolbesturen doormaken naar professionele arbeidsorganisaties en dito arbeidsverhoudingen. Deze ontwikkeling dient door te klinken in de positionering van het personeel in het overleg over de arbeidsvoorwaarden met het bestuur.

5. Inhoud beleidsreactie

Allereerst spreek ik waardering uit voor het heldere en waardevolle advies van de expertgroep. In navolging van de onderwijsorganisaties constateer ik dat het advies goede uitgangspunten biedt voor een constructief en gericht overleg dat op korte termijn kan leiden tot een uitgewerkt voorstel voor de inrichting van de medezeggenschap primair onderwijs voor de komende jaren. Onderstaande beleidsreactie gaat in op de hoofdpunten uit het advies van de expertgroep zoals deze hiervoor onder punt 3. zijn toegelicht. Daarbij betrek ik eveneens de oordelen van de organisaties over dit advies. Dit alles afgezet tegen hiervoor beschreven overwegingen en uitgangspunten.

De volgorde van de hoofdpunten a) tot en met d) uit het advies van de expertgroep volgend, leidt dit tot de volgende beleidsreactie:

- a) De door de expertgroep voorgestelde borging van gezamenlijke medezeggenschap in één wettelijk kader (WMS), wordt als basisbeginsel overgenomen. Dit beginsel doet recht aan de hiervoor geschetste specifieke ontwikkelingen en omstandigheden binnen het primair onderwijs. In overeenstemming met de huidige WMO blijven de medezeggenschapsbevoegdheden van de ouders en het personeel verankerd in de WMS. Dit waarborgt inhoudelijk een adequate medezeggenschap van de betreffende geledingen. Dit is van belang tegen de achtergrond van het streven naar meer ruimte voor school. Het voorkomt

² Een bevraging door het SCP onder ouders wees uit dat 9 op de 10 ouders die daarop reageerden, een voorkeur uitspraken voor gezamenlijke medezeggenschap met het personeel (SCP-onderzoek 'Ouders bij de les', 2002)

dat deze geledingen in een situatie belanden waarin zij deze bevoegdheden ten overstaan van het bestuur en management moeten 'bevechten'.

- b) De voorgestelde eigenstandige medezeggenschapspositie van personeel (arbeidsvoorwaardelijke aangelegenheden) en ouders (vrijwillige ouderbijdrage) wil ik eveneens als element overnemen bij de verdere uitwerking van de voorstellen. Gezien het grote belang van de afzonderlijke geledingen bij de genoemde onderwerpen vind ik een eigenstandige medezeggenschapspositie op deze punten gewenst. Vanzelfsprekend dienen ouders in de positie te zijn om medezeggenschap uit te oefenen wanneer de gevolgen van arbeidsvoorwaardelijke maatregelen hun (medezeggenschaps)belangen raken. Hieraan dient nadere uitwerking gegeven te worden. Ik merk hierbij op dat art. 11 van de huidige WMO gehandhaafd blijft. Dit artikel waarborgt dat het bevoegd gezag bij de inzet van de middelen, de onderwijskundige, de materiële en personele belangen van de school aan de MR-geledingen moet motiveren in het besluit.
- c) Ook de voorstellen van de expertgroep op het punt van flexibiliteit in vormgeving van de structuur van de medezeggenschap worden overgenomen. Dit in lijn met het uitgangspunt om meer ruimte te bieden op het punt van h e betrokkenen in onderling overleg de medezeggenschap op school en bestuursniveau organisatorisch inrichten. Ik wil op dit onderdeel echter nog een stap verder zetten dan de expertgroep voorstelt. Deze stap is mede ingegeven door het pleidooi van de organisaties van bestuur en management om bij de vormgeving van de medezeggenschap scholen en schoolbesturen maximaal de ruimte te geven. Ik ben gevoelig voor dit pleidooi maar de verdergaande flexibiliteit wordt daarbij niet, zoals deze organisaties het liefste zien, gezocht in de introductie van een keuzemogelijkheid tussen de WMS of een WOR/ouderraadmodel. In navolging van de expertgroep hecht ik aan  en wettelijk kader voor de medezeggenschap in het primair onderwijs, waarin de bevoegdheden en plichten van alle betrokkenen eenduidig zijn vastgelegd. De verdergaande flexibiliteit wordt gerealiseerd bij de invulling van dit wettelijk kader door betrokkenen meer ruimte te geven over h e zij de medezeggenschap organisatorisch willen inrichten. Daartoe wordt de mogelijkheid geboden om het overleg in het kader van medezeggenschap op alle of een deel van de onderwerpen, anders dan genoemd onder b., te laten plaatsvinden in aparte raden voor personeel of ouders. Dit betekent dat de wijze waarop het medezeggenschapsoverleg wordt ingericht zoveel mogelijk vrij gelaten wordt. De wet blijft de medezeggenschapsbevoegdheden regelen voor personeel en ouders, maar niet hoe en waar die bevoegdheden uitgeoefend worden. Dat kan decentraal bepaald worden. Per bestuur dient in een medezeggenschapsstatuut vastgelegd te worden hoe de medezeggenschap georganiseerd wordt. Bestuur en vertegenwoordigers van personeel en ouders moeten het daarover eens worden. Concreet kan dit gerealiseerd worden door de bestaande (G)MR- en instemmingsrecht te geven op de nieuwe organisatie. Ik denk daarbij dat instemmingsrecht te verbinden aan een 2/3 meerderheid. Als er aparte raden zijn die over hetzelfde onderwerp verschillende standpunten innemen zal het medezeggenschapsstatuut moeten voorzien in een procedure hoe de besluitvorming dan verloopt. Het gaat hierbij niet om geschillenbeslechting.

Deze mogelijkheid sluit aan bij de besturingsfilosofie uit Koers PO: de wetgever bepaalt dat medezeggenschap moet plaatsvinden (bevoegdheden), maar ten aanzien van het "hoe" dit wordt ingevuld wordt ruimte geboden. In deze optie wordt de organisatorische keuzevrijheid maximaal. Op het niveau van het wettelijk kader, de bevoegdheden en een eenduidige geschillenregeling blijft sprake van één gezamenlijke regeling voor personeel en ouders. Aan de bijzondere positie van het primair onderwijs wordt daarmee recht gedaan.

- d) Ik sta positief tegenover de voorstellen inzake de verbetering van de informatieverstrekking van het bevoegd gezag en de verbetering van de verantwoording van de geledingen in de medezeggenschapsorganen naar hun achterbannen. Hierbij merk ik op dat in het kader van het wetsvoorstel invoering lumpsum in het primair onderwijs met name op het punt van het recht op transparante en volledige informatie, al wordt ingespeeld op de voorstellen van de expertgroep. De medezeggenschapsfaciliteiten voor ouders en personeel in het kader van de nieuwe WMS moeten financieel worden ingepast in de lumpsumbekostiging. Hiervoor worden binnen de rijksbegroting geen extra middelen beschikbaar gesteld. In het kader van de inzet van de lumpsum middelen zal het bevoegd gezag aan de geledingen in de medezeggenschapsorganen moeten aangeven welke medezeggenschapsfaciliteiten beschikbaar worden gesteld. Afspraken over de omvang en wijze waarop door het bevoegd gezag faciliteiten beschikbaar worden gesteld kunnen onderdeel uitmaken van het hiervoor genoemde medezeggenschapsstatuut. In het uitwerkingsoverleg is dit voor mij een aandachtspunt. Hierdoor kan wellicht tegemoet worden gekomen aan het bezwaar van in het bijzonder de ouderorganisaties, dat de ouders voor de toekenning van deze faciliteiten afhankelijk zijn van het orgaan ten aanzien waarvan de medezeggenschap wordt uitgeoefend. De oudergeleding onderscheidt zich hierin van de personele geleding omdat de faciliteiten voor de laatste geleding zijn geregeld in de decentrale CAO voor het primair onderwijs.

6. Situatie in het voortgezet onderwijs

In de eerder aangehaalde brief van 2 juli j.l. heb ik aangegeven dat in *Koers VO: De leerling geboeid, de school ontketend* (juni 2004) wordt voorgesteld om het mogelijk te maken om naast de WMO, te kunnen kiezen voor WOR in combinatie met een leerlingen- en ouderraad. Deze voorkeur voor een dergelijk keuzemodel, die voor het primair onderwijs wordt afgewezen, is ingegeven door de constatering dat het voortgezet onderwijs zich in een andere ontwikkelingsfase bevindt. Dit faseverschil komt tot uiting in onder andere de doordecentralisatie van de (secundaire) arbeidsvoorwaarden, de mate van professionalisering van bestuur en de grootte van de werkgevers. Vanuit deze benadering wordt binnenkort het overleg met partijen over de invulling van de medezeggenschap in het voortgezet onderwijs hervat. Daarbij worden volgens een eerdere afspraak met de partijen ook de voorstellen van de expertgroep medezeggenschap primair onderwijs betrokken en op de toepasbaarheid voor het voortgezet onderwijs bezien. Mijn standpunt daarbij is dat de voorgestelde richting in het kader van de nieuwe WMS voor het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs moet worden doorgetrokken. De flexibiliteit die de WMS aan partijen biedt betekent namelijk ook een verbetering voor deze sector. Mijn inzet daarbij is te streven naar een keuzemodel, waarbij het

een keuze betreft tussen toepassing van de WOR in combinatie met de instelling van een leerling- en ouderraad of toepassing van de vernieuwde WMS (in plaats van de huidige WMO 1992).

7. Planning

De beleidsreactie geeft in hoofdlijnen de richting aan voor een nieuwe regeling van de medezeggenschap. Deze richting houdt op evenwichtige wijze rekening met de verschillende belangen en voorkeuren. Het is een richting die perspectief biedt om de jarenlange discussie over de medezeggenschap tot een oplossing te brengen. De Implementatie van de voorstellen komt neer op een zodanig ingrijpende wijziging van de huidige WMO 1992 dat het wellicht de voorkeur verdient een geheel nieuwe wettelijke regeling tot stand te brengen. In het uitwerkingsoverleg zal dit worden gezien. Gezien dit ingrijpende karakter en de noodzaak om de geschetste hoofdlijnen in concrete voorstellen uit te werken, kan het wetstraject lumpsum primair onderwijs hiermee niet worden belast. De beoogde invoeringsdatum van lumpsumbekostiging per 1.8.2006 laat dit niet toe. Maar ook inhoudelijk is de noodzaak hiertoe niet aanwezig omdat in het wetsvoorstel lumpsum al voorzien is in de noodzakelijke wijzigingen in de WMO waardoor er voldoende waarborgen zijn voor een adequate medezeggenschap van ouders en personeel bij de invoering van lumpsum. Dit wordt door de betrokken partijen onderschreven.

Gezien het belang van een breed draagvlak vindt ter voorbereiding van de nieuwe wetgeving verder uitwerkingsoverleg met alle partijen plaats. In dit overleg is ook aandacht voor een directe inbreng van betrokkenen die in de praktijk vorm en inhoud geven aan de medezeggenschap. Hierbij zullen in ieder geval besturen worden betrokken die thans in het kader van de pilots lumpsum al actief zijn rond het onderwerp medezeggenschap.

De vertegenwoordigers van de organisaties hebben aangegeven om op basis van de beleidsreactie op constructieve wijze deel te nemen aan het uitwerkingsoverleg. De ouderorganisaties hebben daarbij aangegeven op zichzelf geen bezwaar hebben tegen een grote mate van flexibiliteit binnen de nieuwe WMS, maar zij zullen ervoor waken dat het basisbeginsel van gezamenlijke medezeggenschap niet wordt uitgehold. De organisaties voor bestuur en management behouden hun inhoudelijke voorkeur voor het keuzemodel, maar zijn voor dit moment bereid het overleg te voeren binnen de inhoudelijke kaders van de beleidsreactie. Hierbij geven zij aan er belang aan te hechten dat op het dossier van de medezeggenschap primair onderwijs een vervolgstap wordt gezet. Zij zien de nieuwe wetgeving als een tussenstap op weg naar een keuzemodel ook in het primair onderwijs.

Zoals opgemerkt zal ook voor het voortgezet onderwijs het overleg met partijen worden hervat.

Mijn streven is het uitwerkingsoverleg voor zowel het primair als voorgezet onderwijs voor het einde van dit jaar te hebben afgerond. Op basis van het resultaat is de planning om in het voorjaar 2005 het wetgevingstraject in gang te zetten voor een vernieuwde wettelijke regeling van de medezeggenschap in het primair respectievelijk voortgezet onderwijs te komen. De voorstellen zouden vervolgens vanaf 2007 in werking kunnen treden.

Ik treed graag met uw Kamer in overleg over de inhoud van deze brief.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(Maria J.A. van der Hoeven)